

Motion till riksdagen 2020/21:3725

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:18 En tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkorlig frigivning ska skjutas upp oftare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den automatiska villkorliga frigivningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av frivårdsinsatser även för den som inte blir villkorligt frigiven, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Enligt Kriminalvårdens statistik togs det totalt 357 beslut om uppskjutande av villkorlig frigivning 2019, vilket var ungefär samma antal som 2018 och 2017, även om det hade ökat något. Den genomsnittliga längden på uppskjutandet varierade mellan 27 och 33 dagar. Kristdemokraterna anser att den genomsnittslängden är alldeles för kort för att avskräcka någon från misskötsamhet i fängelset. Maxtiden för att skjuta upp en villkorlig frigivning är sex månader. Det vore välkommet om detta förlängs och den villkorliga frigivningen kan avskaffas helt i särskilt allvarliga fall. Några av de vanligaste fallen av misskötsamhet är innehav av otillåtna föremål och vägran att lämna drogprov. Även om det finns skäl att i propositionen inte leverera en uttömmande uppräkningslista av alla omständigheter som kan leda till uppskjuten villkorlig frigivning är detta något som borde nämnas då det inte nödvändigtvis faller under återfallsförebyggande åtgärder eller allvarlig misskötsamhet, som den nya lagen anser vara skäl till uppskjuten frigivning.

Inte heller den vanligaste typen av misskötsel, kategoriserad som ”övrig” kan med säkerhet vara nog för uppskjuten villkorlig frigivning.

Propositionen innebär dock att det största problemet med den villkorliga frigivningen inte åtgärdas, nämligen att den sker automatiskt. Den villkorliga frigivningen regleras i brottsbalken, där det står att en dömd ”ska” friges villkorligt efter två tredjedelar av strafftiden, dock minst 30 dagar. Detta innebär att det regelmässigt är så att brottslingar släpps i förtid, i stället för att detta är en undantagsregel. Vi menar att detta behöver förändras. Den som är dömd till fängelse ska kunna friges villkorligt, men det ska inte ske regelmässigt. Regeln bör ändas från att en dömd ”ska” friges villkorligt, till att en dömd ”kan” friges villkorligt. Detta innebär inte att vi menar att det saknas en poäng med villkorlig frigivning, tvärtom är det ett utmärkt incitament för en fängelse-dömd att bättra sig genom exempelvis utbildning, arbete och missbruksvård. Men att automatisk villkorlig frigivning ska vara normen rimmar illa med det allmänna rättsmedvetandet.

En fördel som villkorlig frigivning medför är att den dömda får en period av övervakning efter att denne frisläpps från fängelset, under den tid som strafftiden faktiskt är bestämd till. Detta är tänkt att underlätta återanpassningen till samhället. Den möjligheten skulle försvinna om en dömd person avtjänar 100 procent av strafftiden i fängelset. Det är inte optimalt ur ett återanpassningsperspektiv. Därför bör en utvidgad möjlighet till frivårds- och övervakningsåtgärder som kan tillämpas efter fängelsetiden även i dessa fall utredas. En sådan åtgärd ska vara förutsägbar för den enskilde och meddelas i samband med dom, där det tydliggörs att frivårds- och övervakningsåtgärder kommer att tillämpas även om den enskilde inte blir villkorligt frigiven.

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Robert Halef (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)